

سرمقاله

تجربه طرح اخیر ایران

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

سابقه پنجره دیپلماتیکی که اخیرا برای نزدیک به یک هفته بین ایران و آمریکا گشوده شد، به اظهارات سردار دکتر محسن رضایی در ۲۸ شهریور در یک مصاحبه و توییت برمی گردد. او در آن تاریخ اعلام کرد: «هفت شرط ایران برای آغاز هر مذاکره‌ای به دولت آمریکا اعلام شده است». او گفت: ایران پس از خروج آمریکا از تفاهم‌نامه، به لزوم تغییر راهبرد خود در قبال واشینگتن متعاند شده است. به نظر می‌رسد که با اعلام ترامپ در شنبه گذشته مبنی بر اینکه «آنها بی‌شنهادهی دادند، اما من آن را رد کردم»، فعلا این پنجره بسته شده باشد. البته آقای عراقچی گفت که ایران همچنان منتظر پاسخ از کانال میانجیگران است. محتوای طرح ایران رسما اعلام نشده، اما از سخنان برخی مقامات چنین برمی‌آید که محتوای طرح چیزی متفاوت با محتوای یادداشت تفاهم اسلام‌آباد نبوده است. تغییر در استراتژی که دکتر رضایی مطرح کرده بود، ظاهرا خود را در دو حوزه نشان داد: نخست اینکه ایران مذاکره درباره طرح را غیرلازم دانست و تنها از مذاکره در مورد برنامه هسته‌ای در صورت اجرای شرایط ایران گفت. تعدادی از شروطی که مقامات ایران اعلام کردند، عبارت بودند از: خاتمه جنگ در همه جبهه‌ها از جمله در لبنان، خاتمه محاصره دریایی، لغو تحریم نفتنی و آزادی سپرده‌های ایران. بر اساس طرح قرار بود که در صورت اجرای این شروط توسط آمریکا، ایران طی هفت روز تنگه هرمز را باز کند. البته این نیز مهم بود که آیا منظور از بازگشایی تنگه، بازگشت تنگه به وضعیت قبل از جنگ بود یا چیزی دیگر. این شروط تازگی نداشت و قبلا در یادداشت تفاهم اسلام‌آباد مبنای کار بود. دکتر رضایی در مصاحبه اعلام کرده بود که نظر به بدعهدی همیشگی آمریکا، این بار ابتدا باید شروط ایران محقق شود و بعد ایران اقدام به بازگشایی تنگه هرمز کند.

ادامه در صفحه ۶

یادداشت

ثبت: از آغاز تاکنون

سیداحمدمحیط طباطبائی

اولین قانون مرتبط با میراث فرهنگی در ایران با نام قانون عتیقات که توسط مرحوم ذکاالملک قزوینی نوشته شد و در سال ۱۳۰۹ به تصویب مجلس شورای ملی رسید، هنوز هم زیرساخت قوانین فعلی میراث فرهنگی و سند بالادستی تلقی می‌شود. پس از تصویب این قانون، آندره گدار، معمار مجرب فرانسوی که خود پیش‌تر به استخدام دولت ایران درآمده بود، شورای ملی به استخدام دولت ایران درآمده بود، در سمت رئیس اداره عتیقات وزارت معارف، مأمور اجرای این قانون و به بیانی مسئول باستان‌شناسی کشور ایران شد. یکی از وظایفی که گدار در این جایگاه بر عهده گرفت، ثبت آثار ملی ایران بود. ثبت‌شدن هر اثر در فهرست آثار ملی آن را تحت حمایت قانون عتیقات قرار می‌داد که بر اساس آن حفاری در آن محوطه‌ها ممنوع و خارج‌کردن اشیای عتیقه از کشور جرم محسوب می‌شد. همچنین آسیب‌رساندن به هر قسم به آثار ملی اعم از رنگ‌کردن یا نوشتن روی آنها و انجام هرگونه عملیات در مجاورت آنها که سبب تزلزل بنیان یا تغییر صورت آنها شود، ممنوع شد. گدار همچنین در محدوده میدان مشق در تهران، موزه ایران باستان را بر اساس طرح ایوان مدائن بنا کرد که مرکز موزه ایران باستان می‌گردد. واقع شد. به عبارتی موزه ایران باستان، موزه ملی باستان‌شناسی ایران بود و آنچه مطالعات باستان‌شناسی به آن دست پیدا می‌کرد، گزیده آن به موزه منتقل می‌شد و در معرض دید عمومی قرار می‌گرفت. این ارتباط میان مرکز باستان‌شناسی با موزه ایران باستان تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی برقرار بود، به‌خصوص در بازه زمانی ۱۳۵۱ تا ۱۳۵۷. ریاست این مرکز- و موزه ایران باستان را دکتر فیروز باقرزاده بر عهده داشت و هم‌زمان دکتر عزت‌الله نگهبان مدیر گروه باستان‌شناسی دانشگاه تهران بود که این هم‌زمانی و همکاری، این دوره را به دوران طلایی باستان‌شناسی ایران معروف کرد. از درون این دوران نسل برجسته باستان‌شناسان کشور ظهور کردند که مستقیما با به واسطه شاگردان دکتر نگهبان بودند.

ادامه در صفحه ۴

سه‌شنبه ۷ مهر ۱۴۰۵
۱۷ ربیع‌الثانی ۱۴۴۸
۲۹ سپتامبر ۲۰۲۶
سال بیست‌وسوم
شماره ۵۴۸۷
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:

خشم کره جنوبی از افشاکری زلنسکی • قفل آسمان؛ ایران و تجربه تاریخی محاصره • پیرمردی با کوله‌پشتی قرمز • در سوگ زندگی نداشته/ سارا شمس‌ی

«در شرق» در گفت‌وگو با نمایندگان، ادامه جلسات مجازی مجلس و پیامدهای آن برای نظارت و جایگاه پارلمان را بررسی می‌کند

بهارستان پشت مانیتور

گزارش تیتربیک رادر صفحه ۲ بخوانید

این گزارش رادر صفحه بخوانیدعکس Gettyimages

در هر سه سخنرانی، یک واژه بدون رقیب صدرنشین بوده: «ایران»

نه فقط از نظر رتبه، بلکه از نظر شمار تکرار هم پیوسته رشد کرده است: از ۲۲ بار در ۱۴۰۳ به ۲۸ بار در ۱۴۰۴ و ۳۲ بار در ۱۴۰۵

خط «صلح» رو به پایین می‌رود و خط «قدرت» رو به بالا؛

دقیقا از همان نقطه‌ای که این دو در سال ۱۴۰۴ به هم نزدیک شده بودند.

«صلح» با ۱۶ بار در ۲۰۳ آغاز می‌کند، در ۱۴۰۴ به ۱۸ بار می‌رسد-بیشترین مقدار خود در این سه سال- و سپس در ۱۴۰۵ یکباره به ۹ بار سقوط می‌کند

«قدرت» مسیر معکوس را طی می‌کند؛

فقط سه بار در ۱۴۰۳، سپس ۱۲ بار و سرانجام ۱۸ بار در ۱۴۰۵

یادداشت

آقای رئیس جمهور! پنجره خدمات واحد بسته است

پژمان جوزی

رئیس انجمن صنعت ساختمان

ساخت تغییر می‌کند، توجیه اقتصادی پروژه از بین می‌رود و در نهایت، پروژه‌ای که می‌توانست یک فرصت اقتصادی برای استان باشد، روی کاغذ باقی می‌ماند و پروژه خاک می‌خورد. این فقط مشکل یک سرمایه‌گذار نیست؛ مشکل یک نظام تصمیم‌گیری معیوب است. ما از استان‌ها توسعه می‌خواهیم، اما اختیار توسعه را نمی‌دهیم. امروز از استاندار می‌خواهیم سرمایه‌گذار جذب کند. از مدیرکل گردشگری می‌خواهیم پروژه تعریف کند. از شهرداری می‌خواهیم شهر را توسعه دهد. از دستگاه‌های استانی می‌خواهیم اشتغال ایجاد کنند. با این حال، وقتی یک پروژه بزرگ و واقعی وارد می‌شود، ناگهان بخش مهمی از اختیار تصمیم‌گیری از استان خارج می‌شود. این یک تناقض جدی است.

آقای رئیس‌جمهور مگر نگفتید که اختیارات هر استان را به استانداران

یادداشت

ظهور الیگارش‌ی جهانی در غیاب نهاد بین‌المللی

محمدحسین عمادی

جهان امروز با یک تناقض آشکار تاریخی روبه‌رو است؛ از یک سو، سرمایه، فناوری، اطلاعات، شرکت‌ها و قدرت اقتصادی بیش از هر زمان دیگری جهانی و فرامرزی شده‌اند و از سوی دیگر، سازوکارهای پاسخ‌گویی و تنظیم این قدرت‌ها عمدتا همچنان در چارچوب ایستای دولت‌های ملی باقی مانده‌اند. در چنین شرایطی، پرسش اساسی این است که اگر قدرت جهانی شود اما نظام حکمرانی جهانی متناسب با آن شکل نگیرد، چه اتفاقی خواهد افتاد؟ در آستانه نشست هشتادویکم مجمع عمومی سازمان ملل، برنی سندرز، این پرسش را با مفهوم «الیگارش‌ی جهانی» مطرح کرد. او معتقد است جهان وارد مرحله‌ای شده که در آن تمرکز ثروت، مالکیت، رسانه، فناوری و نفوذ سیاسی در دست گروه کوچکی از افراد و شرکت‌ها، از مرزهای ملی عبور کرده است. سندرز البته این تعبیر را به‌عنوان چارچوب سیاسی خود مطرح می‌کند، اما بخش مهمی از ارقامی که به آنها استناد می‌کند، با داده‌های نهاد‌های پژوهشی دیگر نیز هم‌پوشانی دارد. او سخنان خود را با این گزاره آغاز می‌کند که «هرگز در تاریخ بشر چنین تعداد اندکی، مالک چنین ثروت عظیمی نبوده‌اند». به گفته او، در آمریکا یک درصد بالای جامعه اکنون ثروتی بیش از ۹۴ درصد پایین جامعه در اختیار دارد. او همچنین می‌گوید تنها در یک سال، کمتر از هزار میلیاردر آمریکایی حدود ۱.۵ تریلیون دلار بر ثروت خود افزوده‌اند. در پنج دهه گذشته حدود ۷۹ تریلیون دلار از ثروت آمریکا از ۹۰ درصد پایین جامعه به یک درصد بالای آن منتقل شده است. این رقم برای او نشانه‌ای یک تغییر ساختاری است، نه صرفا افزایش عادی نابرابری. او با استناد به اکسفام و دیگر پژوهشگران، می‌گوید یک درصد ثروتمندان جهان ثروتی بیش از ۹۵ درصد جمعیت جهان در اختیار دارند. سندرز همچنین به این رقم اشاره می‌کند که حدود سه هزارو ۴۰۰ میلیارد در جهان در یک سال چهار تریلیون دلار به ثروت خود افزوده‌اند؛ در حالی که نزدیک به نیمی از جمعیت جهان با درآمد کمتر از ۸.۳۰ دلار در روز زندگی می‌کنند. بر اساس گزارش این نهاد، ثروت میلیاردرها در سال ۲۰۲۵ بیش از ۱۶ درصد افزایش یافت و به ۱۸.۳ تریلیون دلار رسید؛ ۸۱ درصد بیشتر از سال ۲۰۲۰. همچنین تعداد میلیاردرها برای نخستین بار از سه هزار نفر عبور کرد. اما مسئله اصلی فقط این نیست که ثروتمندان ثروتمندتر شده‌اند؛ نقطه نگرانی زمانی آغاز می‌شود که ثروت به مالکیت و مالکیت به قدرت سیاسی تبدیل شود. سندرز به ساختار بازار سرمایه آمریکا اشاره می‌کند و می‌گوید چهار مؤسسه بزرگ مالی -State Street و BlackRock, Vanguard, Fidelity- سهامداران عمده بیش از ۹۵ درصد شرکت‌های شاخص

رهبرانقلاب:

ایران به دورانی که دشمن آرزویش را دارد بازخواهد گشت

۲

برگزیده‌ها

«شرق» از مقایسه تطبیقی داده‌های اقتصادی و ادعاهای سیاست‌مداران درباره تنگه هرمز گزارش می‌دهد

هشدارنفت

۳

مروری بر سفر رهبر کلیسای کاتولیک به فرانسه

پاپ و چالش اروپای متحد

۴

گردشگران خارجی از تجربه سفر به ایران می‌گویند؛ از دوستی با مردم و کشف جاذبه‌ها تا ترس از سفر در دوره جنگ

ایران؛ مقصد دوباره

۵

بازآفرینی قدرت اثرگذاری جمعی

امید به تغییر

یادداشتی از قادر باستانی

۸

نگاهی به «در تارک زندگی نکرده» مانده مرتضوی

مینیا‌تور روان: انسان در چنبره پیرنگ تروما

۷

ماجرای تکذیب بازگشت مرتضوی چه بود؟

۸

یادداشت

بزنگاه «یادگیری»

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

«حقیقت آینه‌ای بود که از آسمان و از دست خدا به زمین افتاد و شکست، هرکس تکه‌ای از آن را برداشت، خود را در آن دید، گمان کرد حقیقت نزد اوست، حال آنکه حقیقت نزد همگان پخش بوده، (فیه ما فیه-مولانا)

مهر، آغاز فصل یادگیری است. میلیون‌ها دانش‌آموز و دانشجو در سراسر کشورمان به مدرسه و دانشگاه می‌روند که از طریق زبان علم و دانش با پدیده‌های هستی و زندگی آشنا شوند و گامی در جهت ارتقای این فهم و بهبود زندگی هم‌وطنان و ای‌بسا نوع بشر بردارند. این روند اما دهه‌هاست در میهن ما دچار گسست است و اگرچه این یادگیری کج‌درموزیز از مرحله آموزش مدرسه‌ای و دانشگاهی به هر طریق عبور می‌کند، اما متأسفانه وقتی به مرحله بازدهی در بسترهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و در قالب نهادها و سازمان‌های تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری می‌رسد تا کلان‌پروژه پیشرفت و توسعه را بسازد، به موانع سخت برمی‌خورد و خرد می‌شود و تصاویری ناقص از جهان بیرون و روابط درونی آن را بازتاب می‌دهد که نتیجه‌ای جز تکرار اشتباهات و الگوهای تاریخ مصرف گذشته در بر ندارد. عملکرد اقتصادی به واسطه قابلیت نمایش کمی و عددی شاید شفاف‌ترین آینه منعکس‌کننده میزان یادگیری در هر جامعه‌ای است؛ به نحوی که افزایش رشد اقتصادی و کاهش فقر و بی‌کاری داده و برعکس آن، بحران در این زمینه را بازتاب می‌دهد.

ادامه در صفحه ۶

مزایده سراسری املاک تملیکی و مزاد بر نیاز بانک سپه (مدیریت شعب منطقه دو تهران) (نوبت دوم)

رجوع به صفحه ۳

شناخته آگهی ۳۳۸۶۳۹۹

الف ۲۱۰۹